

9. Cvičení z MA II. (27. a 28. 4. 2011)

1. Druhé parciální derivace se mohou lišit v závislosti na pořadí derivací:

$$f(x, y) = xy \text{ pro } |x| \geq |y| \text{ a } f(x, y) = 0 \text{ pro } |x| < |y|$$

2. Derivujte podle všech proměnných (derivace složených funkcí – řetízkové pravidlo):

(a) funkci $t \rightarrow u$, kde $u = e^{x-2y}$, $x = \sin t$, $y = t^3$

(b) funkci $t \rightarrow z$, kde $z = \arcsin(x - y)$, $x = 3t$, $y = 4t^3$

(c) funkci $(r, \varphi) \rightarrow z$, kde $z = x^2y - xy^2$, $x = r \cos \varphi$, $y = r \sin \varphi$

(d) Nechť funkce $(u, v, w) \rightarrow f(u, v, w)$ má spoj. parc. der. 2. řádu na R^3 . Spočítejte parc. der. 2. řádu funkce $p(x, y, z) = f(x, xy, xyz)$.

Nechť $G \subset R^n$ otevřená, $a \in G$, $f \in C^1(G)$. Tečnou nadrovinou ke grafu funkce f v bodě $[a, f(a)]$ rozumíme graf fce T , $x \in R^n$:

$$T : x \mapsto f(a) + \frac{\partial f}{\partial x_1}(a)(x_1 - a_1) + \cdots + \frac{\partial f}{\partial x_n}(a)(x_n - a_n)$$

3. Anuloid $A = (x^2 + y^2 + z^2 + 12)^2 - 64(x^2 + y^2) = 0$ popište jako sjednocení grafů dvou fci dvou proměnných. Existuje k tomuto anuloidu tečná rovina v bodě $[0, 3, \sqrt{3}]$?

4. Nechť $f(x, y) = -x^2 - y^2 + 2x + 4y - 4$. Určete tečnu T , která je kolmá k přímce $\{[t, t, t] \in R^3; t \in R\}$. Ve kterém bodě protíná T přímkou $\{(0, 0, t) \in R^3; t \in R\}$?

Domácí úkol na 4. a 5. 5.:

(a) Určete definiční obor následující funkce, vyšetřete jejich spojitost a vypočtete parciální derivace všude, kde existují

$$f(x, y) = \frac{xy}{\sqrt{x^2 + y^2}} \text{ pro } [x, y] \neq 0, f(0, 0) = 0 \text{ (př. 5d z cviř. 8)}$$

(b) Určete definiční obor následujících funkcí a vypočtete parciální derivace 1. a 2. řádu všude, kde existují. Nalezněte rovnici tečné nadroviny v zadaných bodech:

$$f(x, y) = \arctg \frac{x-y}{x+y}, \text{ v bodě } [1, 1, f(1, 1)] \text{ (př. 6b z cviř. 8)}$$

(c) Spočítejte hodnoty parc. der. 1. a 2. řádu funkce

$$F(x, y) = g(xy, \frac{x}{y}) \text{ v bodě } A = (3, 2).$$

Řešení:

3. $z = \frac{y}{\sqrt{3}},$

$D_f : 4 \leq x^2 + y^2 \leq 36$, spojitost na D_f , ex. parc. der. na okolí b. $[0, 3]$, jsou spoj. v b. $[0, 3]$

4.

tečna $z = f(\frac{2}{3}, \frac{5}{3}) - (x - \frac{2}{3}) - (y - \frac{5}{2})$, protíná x v b. $[0, 0, ? \frac{17}{2}]$